

עליון

המסע

לפרשת השבוע

פיצוי על פסח

הפטרה: ויקרא דף

ויהי בשלח

כניסה 18:50 יציאה 19:51

לא פרוטוול

תשפ"ה

ז' סיון

הדפסת / הנצת לפית הפלפול הכפיט

אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק רבונגרה מסל נג

לקבלת העלון - elial@eca.gov.il - או 0506255911

זכרון עולם בהיכל ה' לאה חכמון בת מרים ת.נ.צ.ב.ה יעקב אסטרוק בן זהבה ת.נ.צ.ב.ה פחד פ - פרנסות ח - חיים ד - דמיונות

מותר לדבר בבית הכנסת רק עם ה' יתבוד פסח כשר ושלם

ה' לא מוותר על אף יהודי שמראה קצת רצון לחזור לעם ישראל... אז איך עושים את זה? רצון לא תמיד מספיק - נדרשת תפילה. אדם יתבע על זה לאחר 120 שנה שלא ביקש עזרה מה' לשוב בתשובה... מעל לרופא מתלמד בחדר המיון שמנהל המחלקה הודיע לו: "תאלץ להישאר היום לבד במחלקה", "טוב אין לי ברירה אשאר... אבל זה לא מסוכן?!" תראה, הסביר המנהל "באם תרגיש שאתה לא מסתדר או אם יש משהו חריג התקשר אלי או אל סגני, אנו נדאג לתגבר אותך ולמצוא פתרון הולם" הרופא המתחיל ניסה את כוחו ורץ מחדר לחדר ומחולה לחולה פה נותן תרופה שם מנשים, לא עצר אף לרגע. אך לשווא, חולים החלו למות ולאבד הכרה... כמובן שלמחרת הכותרות זעקו: "זוועה בבית החולים: ד"ר נעצר באשמת גרימת מוות ברשלנות.. ובבית המעצר - מנהל בית החולים שומע את בכיו של הד"ר אתם לא מתביישים?! הרי רצתי בכל הכוח מחולה לחולה ומחדר לחדר כמעט התמוטטתי, ואתה עוד מאשים אותי!?! במקום להעריך את עבודתי?! תראה, אמר המנהל "אני יודע איך ניסית להתמודד מול הכול, אפילו הצלחת עם חלק מהמאושפזים, אבל בוודאי שאתה לא יכול לבד, ואף אחד לא דורש את זה ממך, למה לא התקשרת אלי? למה לא ביקשת עזרה!?! היינו מיד שולחים" ...אנחנו כל כך רוצים להתעלות בכל מיני דברים. רוצים להתחזק בכל דבר טוב. ומנסים מעבר לכוחותינו לפעמים. וזה לא הולך... אחר כך עוד תובעים אותנו...?! אבל שכחנו דבר אחד: להזעיק עזרה. לבקש מה' במילים שלנו ולומר: "אני לא מסוגל עוד... עזור לי להתגבר על א' ב' ג'... אני לא יכול לבד!..." הבה נזכור שני דברים: הקב"ה איננו מוותר על אף יהודי ועלינו מוטלת החובה לבקש עזרה כשאנו מרגישים שהדבר מעבר ליכולותינו ...

בברכת חג כשר ושמח ושבת שלום

שבת לעילוי נשמת הסבא היקר אליהו שלם בן מזל ואברהם לעילוי נשמת כל מי שאין מי שיגידו עליהם קדיש ובכללן ניסים אלבס בן ברטה ומשה חכמון בן רינה

ר' רחמים רובין יצקב בן להבה איציק הרוש זוהרה בת רחל שלמה בן ניסים שושנה בת ויקטוריה

ברטה בת מרים מרים בת ברטה יצחק אביקאור שלמה בן שושנה אברהם בן שושנה משפחת ביבס ז"ל יוסף חיים פלח ז"ל

ילדיו השפת ילדים יקרים!

וביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם: (שמות יא, טז)

החג החותם את פסח - בליל שביעי של פסח ארעה 'קריעת ים-סוף'. בתורה (שמות י"ג-י"ד) מפורט סיפור קריעת ים סוף, אך לא מחקר התאריך שבו ארע. ב'מכילתא' מפורטים האירועים מיציאת מצרים ביום ט"ו בניסן ועד ליל שביעי של פסח שבו ארע קריעת ים סוף. בלילה (אור לכ"א בניסן) ירדו לים ובבוקר עלו מן הים וראו את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים – "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה." שמחת שביעי-של-פסח גדולה מזו של שאר ימי הפסח, כיוון שבו הייתה שלימות עניין יציאת מצרים, וההכנה לגאולה העתידה, ואז דווקא הייתה לידת נשמות ישראל. בשביעי של פסח נהוג לקיים את המנהג שייסד הבעל-שם-טוב, לערוך אחרי תפילת מנחה סעודה מיוחדת - 'סעודת משיח'. נוטלים ידיים, אוכלים מצות וגם שותים ארבע כוסות ומחזקים בהן את האמונה בביאת משיח-צדקנו בקרוב ממש. זה קרה בליל שביעי-של-פסח. בני-ישראל יצאו זה עתה ממצרים וקיוו שנחלצו מהרדיפות ומהעינויים, והנה המצרים רודפים אחריהם. הים לפניהם, המצרים מאחוריהם והמדבר סוגר עליהם מהצדדים. העם התלבט בין מלחמה במצרים לבין כניעה או התאבדות בים, כדברי המדרש. איש לא חלם שהישועה תבוא על-ידי בקיעת הים והליכה בתוכו. אבל דווקא הבלתי-צפוי הוא שהתחולל בזכות האמונה של עם ישראל. מצד אחד אנו מצווים לפעול בתוך מסגרת הטבע ולא לסמוך על הנס. כשמתעוררת בעיה וצרה, נדרש יהודי לנקוט את כל האמצעים הטבעיים והרציונליים, שבכוחם לפתור את הבעיה ולהעביר את הצרה. אולם בה-בשעה אסור לשכוח שעם-ישראל נולד בנס וכל קיומו מבוסס על ניסים.

צעקה מאהבת-ישראל - לפני קריעת ים-סוף אמר הקב"ה למשה רבנו "מה תצעק אלי" (שמות יד, טו). מדוע צעק משה, וכי לא ידע שהקב"ה ימלא את הבטחתו וינחיל מפלה למצרים? אלא אהבת ישראל של משה הייתה גדולה כל-כך, שבראותו את צערם של ישראל איבד את סבלנותו ולא היה יכול להתאפק וצעק מקירות ליבו. (שפת אמת)

החג נקרא בשני שמות. אולי יש עוד שמות, אבל השמות המרכזיים הם 'חג הפסח' ו'חג המצות'. אנחנו אומרים בתפילה "חג המצות הזה, זמן חרותנו". במקרא מובא חג הפסח וגם חג המצות. "את חג המצות תשמר." בגלל קרבן פסח קוראים לזה גם חג הפסח, בגלל המצה חג המצות. יש מפרשים שאומרים שאנחנו קוראים לזה חג הפסח, והקב"ה קורא לזה חג המצות. אנחנו משבחים את הקב"ה, והוא משבח אותנו. אנחנו אומרים שכל מה שיש לנו זה בגלל החסד, שפסח על בתי אבותינו, ואת בתינו הציל. הקב"ה אומר תראו איזה אהבה יש להם, מרוב המהירות לצאת ולעשות מה שאני רוצה לא הספיקו אפילו לאפות לחם "וגם צדה, לא עשו להם רק מצות."

רבי דוד לאה'קס, נפטר בשנת תקנ"ט - הרה"ק רבי דוד ב"ר ישראל לייקעס, אב"ד באר. מגדולי תלמידי הבעל שם טוב. פעם בקש הרה"ק ר' דוד לייקעס לאחד מאנשי שלומו שייתן לו מעות, והצטדק הלה שאין לו, והתרעם עליו הרה"ק ואמר: האם לא תדע אמונת חכמים מהי?! ואמר פעם ישבנו עם הבעל שם טוב במסבה ושתו מעד, ובשנים ההן היה מעד משקה יקר מאד ובשני זהובים היה אפשר לקנות רק קווארט אחד, ואמר לי הבעל שם טוב שאביא צלוחית מעד, ומיד הכנסתי ידי לכיסי והוצאתי משם שני זהובים, על אף שהייתי עני מרוד וידעתי בברור שלא ראתה כיסי פרוטה זה ששה שבועות, מכל מקום לא הרהרתי על רבי ומצאתי שם מה שבקש ממני.

"כל אדם המענג את השבת, יינתנו לו כל משאלות ליבו."

צתיכי אור

אוצר אהרן ניסיט י"ן

זיזוק לאליה

ויבקעו המים [יד', כא] - מובא בחז"ל: 'קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף'. מדוע? הסביר הרב שלמה לוונשטיין שליט"א: בקריעת ים סוף הם לא נבקעו עד שנחשון בן עמינדב קפץ לתוכו ונכנס עוד ועוד עד שהמים הגיעו לו לאף, והוא נשא עיניו ואמר 'הגיעו מים עד נפש' ואז הם נבקעו. יוצא מזה שאם האף של נחשון היה גבוה יותר 20ב - ס"מ הייתה מתעכבת בקיעת הים. וכך הוא בזיווג, ככל שהאף של הבחור או הבחורה גבוה יותר [מגאווה] הזיווג שלהם מתעכב.

המגיד מדובנא זצ"ל ממשיל זאת לשוני סוחרים, ראובן ושמעון, שהיו חנויותיהם בשכנות. פעם אחת פיתה שמעון את אחד המשרתים בחנותו של ראובן, שיגנוב סחורה מאדוניו וימכור לו. המשרת, שהיה איכר פשוט, נכשל בחלקות לשונו של שמעון, ועשה כאשר פיתוהו, גנב סחורה מאדוניו ומכרה לשמעון. כיון שאיש לא שם לב למעשה, שב המשרת וגנב מדי פעם בפעם ומכר לשמעון. לימים הרגיש ראובן כי גניבה מתרחשת בחנותו, התקין מצלמות, ולאחר מעקב קצר גילה מיד מי הוא האשם בדבר, עם זאת כיון שחכם היה, לא גילה לאיש דבר אלא, תבע את משרתו לדין. הגיש ראובן אל הדיינים רשימה מפורטת של הסחורה הגנובה ועד מהרה הוציאו פסק דין כי המשרת חייב לשלם לאדוניו על כל הסחורה הגנובה כמו שיעריכה סוחר מומחה. הזמין ראובן את שמעון שכנו אל בית הדין ואמר לדיינים כי אין מומחה כמותו להעריך סחורה. שמעון, בצביעותו הרבה, עשה עצמו כידידו של ראובן, וכדי לשאת חן בעיניו הגוים בהערכתו את הסחורה ועל כל פריש נקב מחיר כפליים משוויה האמתי. כשסיים שמעון בהערכת הסחורה, מיהר ראובן להציג את הרשימה המפורטת לדיינים ואמר: מורי ורבותי! כעת ברצוני לתבוע את הגנב האמתי הלא הוא שכני שמעון, שפיתה את משרתי לגנוב ממני, ועתה עליו לשלם לי ככל אשר העריך בעצמו את שווי הסחורה... והנמשל הוא: המקטרג ביקש להזיק לישראל ומשום כך, העליל עליהם שעבדו ע"ז, עד שנתמלא שר הים הימה, ולבסוף את אותה הימה שפך על ראשי מצרים...

הכרת הטוב לחמורים .

נאמר [שמות יג, יג]: " וכל פטר חמור תפדה בשה ...", זו מצוות פדיון פטר חמור פטר חמור הוא עיר, שנולד ראשון לאימו האתון. עושים לו פדיון, מקשטים את החמור בכסף, בזהב ובתכשיטים. עושים סעודה לכבוד המצווה. ומדוע יש להכיר טובה לחמורים? משום שלאחר שיצאו ישראל ממצרים, החמורים סייעו לבני ישראל לשאת את הרכוש הרב. לאחר שטבעו המצרים בים, הורה ה' לים לפלוט אל היבשה את הכסף והזהב של המצרים, ולקחו אותם ישראל והטעינו על חמורים. העני שבישראל לקח שבעים חמורים טעונים זהב וכסף. מצות פטר חמור - יש בה משום הכרת הטוב לחמורים, על שסייעו באותה עת לישראל לשאת את הרכוש הרב.

כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם

הרבי מלובביץ

רבי מנחם מנדל שניאורסון

משה רבנו קינא כאשר הם נבקע לאחר שנחשון בן-עמינדב קפץ לתוכו, ובעקבותיו כל ישראל, קינא בהם משה רבנו על מסירות-נפשם, שהייתה באמונה פשוטה. דרגתו של משה רבנו היא 'חכמה דאצילות', ואף-על-פי ש'חכמה דאצילות' מבינה הכול באופן אחר, מקנא משה רבנו באמונה העזה של יהודים פשוטים. (הרבי רש"ב מליובאוויטש) - **לקרוע את ים המחשבות** - כשישב החסיד הנודע רבי היכל מפארימש אצל ה'צמח-צדק', הסביר הרבי את המשמעות של קריעת ים-סוף בעבורנו, ואמר: בקריעת ים-סוף על כל אחד ואחד לקרוע את ה'ים' האישי שלו - את 'ים המחשבות' שלו, את כל המחשבות אשר אינן לרצון ה' - וללכת ביבשה. **יד ומקל** - עתידה נאמר (ישעיהו יא) "הניף ידו על הנהר וגו' והכהו לשבעה נחלים" - על הגאולה בקיעת הנהר תיעשה על-ידי הנפת היד ולא המטה. לעומת זאת, בקריעת ים-סוף נאמר (שמות יד, מז) "ואתה הרם את מטךך". שכן במטה משתמשים לצורך דין ועונש על הרשעים, כפי שנאמר במדרש רבה: "אין הקב"ה רודה את הרשעים אלא במקל". ביציאת מצרים היו רשעים שהיו צריכים להענישם, ואילו לעתיד לבוא, שכבר לא יהיה רוע בעולם, לא יהיה עוד צורך במטה.

ההוראה: לנסוע - "מה תצעק אלי, דבר אל בני-ישראל ויסעו" (שמות יד, טו). אמר לו הקב"ה למשה: בניי שרויים בצער, והים סוגר, והאויב רודף, ואתה עומד ומרבה בתפילה? - "דבר אל בני-ישראל ויסעו". (שמות רבה) **שלוש סעודות** - הבעל-שם-טוב היה אוכל באחרון של פסח שלוש סעודות. הסעודה השלישית הייתה נקראת 'סעודת משיח', משום שבאחרון של פסח מאיר גילוי הארת המשיח. גילוי של כוח - באחרון של פסח מאיר גילוי המשיח ששייך לכל ישראל. פסח הוא חג החירות, שבו עומדים למעלה מעסקי העולם, ולאחר החג נכנסים שוב לענייני העולם. גילוי האור של משיח באחרון של פסח נותן את התוקף שיוכלו לחזור בהצלחה לחיי המעשה. (היום יום) - **ראויים לראות** - רבי משה מקוברין התאנח בשביעי של פסח ואמר: "וכי גם דורנו, דור ירוד, היה זוכה לניסים כאלה?". אחר-כך התאושש ואמר: "אם פרעה נשאר בחיים כדי שיראה את ניסי ה', ראויים גם אנו שהקב"ה יראה לנו ניסים ונפלאות כימי צאתנו מארץ מצרים". **מקור מסירות-הנפש** בליל שביעי של פסח עברו בני-ישראל את ים-סוף, שביעי של פסח הוא ראש-השנה למסירות-נפש. בשעה שהודיע משה רבנו את מאמר ה', "דבר אל בני-ישראל ויסעו", קפץ נחשון בן-עמינדב לתוך הים, בכוח של מסירות-נפש. לכן שביעי של פסח הוא ראש-השנה למסירות-נפש. [מצמח צדק]

מחמנים לשיעור תורה מרתק קבוע כל שני ורביעי מיד אחר ערבית עם הרב יהודה בר שלום שליט"א

הדפסת, הפצת, זכית בזיכוי הרבים

מסכת על מנהיג

הגאון הרב מרדכי אליהו זצ"ל

בליל שביעי של פסח נהגו להתקבץ בבתי הכנסת ולקרא את סדר קריעת ים סוף בזמן עלות השחר שאז נקרע הים, אך נוהגים לבוא מוקדם יותר לקרא את השירות שבתנ"ך כפי שמופיע בספרים.

בקריעת ים סוף היו ניסים רבים ומצריים לקו במכות יותר רבות מעשר המכות. הקב"ה השאיר את פרעה כדי שהוא זה שיספר על הניסים האלה ויעיד לכל העולם שהקב"ה הוא המשגיח על הבריאה ועל עם ישראל. בשיעור ישנו הסבר נרחב על הניסים שנעשו לעם ישראל על ים סוף שבאים לידי ביטוי בשירת הים שנאמרה אחרי קריעתו.

הנה אמרו חז"ל שהשור של מצרים קטרג ואמר מה נשתנו אלו מאלו הללו עע"ז והללו כו'. והיו אז ישראל נתונים בצרה גדולה כי ע"פ ההנהגה שהיא בתוך העולמות לא היו ראויים להינצל אך כשבאו אל הים כתיב שם בנימין צעיר רודם ודרשו חז"ל ששבט בנימין היו ראשונים למסור נפשם עבור לקיים מצות בוראנו הש"י ואחריהם כל השבטים מס"נ על קדושת שמו ית' והושלכו לתוך הים. ומס"נ הוא עבדות שהוא למעלה מהטבע. וכמ"כ מדה במידה נתעורר להם אז ההנהגה עצמית. שהוא ג"כ למעלה מהטבע ולמעלה מהעולמות שמגיע לשם מעשה התחתונים. ולכן ניצולו בהנהגה זאת. וזהו יושע ה' ביום ההוא. הוא לשון נסתר עלמא דסתיים. עתיקא קדישא. ולשם אינו מגיע כלל מעשה התחתונים. ומתנהג שם בהנהגה עצמית. וזהו מה תצעק אלי. ואי' בווהר הק' מה תצעק אלי בעתיקא תליא מילתא. היינו שדבר זה הוא תלוי בעולם העליון עתיקא קדישא. והוא נעתק מזה העולם. שאינו מגיע לשם מעשה התחתונים. ושם אין שום רע רק רחמים פשוטים. ומתנהג ע"פ הנהגה עצמית. וכנ"ל. וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים. היינו כשיש הארה מע"ק. אז נכנעים הקליפות חיל בלע ויקיאנו. ואז נשארו פגרים מתים. וירא ישראל את היד הגדולה גו'.

"באהבת ישראל נביא את הגדול"

חיטה מאין [אוצרות הפרשה,
גליון 643]

מעשה בחתן שאך זה עתה נישא, והימים ימי ערב פסח. כאשר הסב לשולחן חותנו בסדר ליל פסח, ביקש לגמוע מן המרק המהביל שהונח לפניו. התבונן החתן במרק, ומה רואות עיניו? הנה צפה על פני המרק היטה! "חמץ!!!!" - מדעק החתן הירא והמדקדק במצוות - "אינני יכול לאכול כאן! המטבח טרף!" ובפנותו אל אשתו החדשה פקד עליה נחרצות: "בואי, אסור. ניסה להפיס את דעתו של החתן, אך הלה מאן לשמוע ורק הגדיל את המדורה. לאכול כאן. 'בל יראה ובל ימצא'. נלך לאכול אצל הורי." כמובן המבוכה הייתה רבה. החותנת התנצלה והרעיה בכתה. החותן לבסוף, אחר הפצרות רבות, הואיל בטובו לגשת לרבה הנערץ של ירושלים בעת ההיא, הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל, לשמוע ממנו את חוות דעתו. לבטח יצדיק הרב את נטישת הבית שמתבשלות בו חיטים בפסח, רחמנא לצלן. התייצב החתן כשכלו נסער בפני רבי שמואל, והחל לשפך את מרירותו על ההפקרות הנוראה השוררת במטבח של חותנתו. הרב מקשיב בנחת ובמלוא תשומת הלב לטענות הניתכות בפניו. "מתי נשאת?" - שואל לפתע רבי שמואל. "לפני שבוע ימים." - עונה החתן. הושיט רבי שמואל את ידו: "הב לי את השטריימל שלראשך." "תמה החתן לבקשתו המוזרה של הרב, ומיד הסיר את השטריימל מראשו. כעת נענעו רבי שמואל בחזקה, וגרגרי החיטה שנוהגים לזרוק על ראש החתן לסימן ברכה, החלו לנשר משערותיו של השטריימל. "הרי לך מקור החיטה!" - הפטיר רבי שמואל, ופני החתן חפו.

פעם נכנס יהודי לבית חברו לפני פסח, וראה אותו עובד קשה ביחד עם אשתו לנקות את הבית לפסח. שאלו חברו, נו הצלחת לנקות את כל הבית מהחמץ? חברו- שאשתו דחפה אותו לעבוד כל כך קשה -ענה כן, אבל ישנה חתיכה אחת של חמץ... { כששולח מבט חד על אשתו } שאינני מסוגל להפטר ממנה . אשתו { שהבינה שהוא מרמוז עליה } הפטירה לעברו: את החמץ הזה כבר מכר אבי לגוי, לפני הרבה שנים .

להיות ראשון..

שאלו תלמידיו של רבי פרידא :
 רבי, במה הארכת ימים? אמר להם רבי פרידא : בכל בקר הקפדתי להשכים ולהגיע ראשון לבית המדרש, ומעולם לא קדמני אדם והגיע לשם לפני. ובזכות זה הארכת ימים. על פי תלמוד בבלי, מסכת מגילה, דף כ"ז, עמוד ב'...

לא לקרוא בשעת תפילה וקריאת התורה

הרב
 ראובן
 אסף
 א"ס"א

מלאך הברית

הגאון החריף רבי שלמה קלוגר זצ"ל הגיע לעיר ברודי והתמנה שם לשמש כאב"ד. בימים הראשונים לכהונתו כבדוהו בסנדקאות בברית בה המוהל היה האדמו"ר הקדוש מטריסק זצ"ל. בשעה היעודה הגיע לברית, אך למרבה הפליאה ישבו האנשים בעקם, כאילו הם ממתנים לדבר מה. בירר במה העניין, והשיבוהו: בדרך כלל מנהגנו בברודי לעשות את הברית מיד לאחר התפילה, כמו שנהגו בכל תפוצות ישראל, שכן "זויזים מקדימים למצוות" (פסחים ד ע"א), אך כעת לדאבוננו לא ניתן להחזיק במנהג הזה, שכן אבי הבן חולה אנוש ל"ע. כבר הגיע כמעט לגסיסה. והמנהג במקומו הוא להמתין לפטירתו, ומיד לאחר שתצא נשמתו יערכו את הברית ויקראו לתינוק על שם אביו. החברה קדישא עומדים כבר עם נרות מוכנים ומזומנים ליציאת הנשמה, ומיד לאחר הפטירה יוציאו את המיטה ויערכו את הברית. שמע הרב ואמר: "חלילה וחס! אין לעשות כן! עשו את הברית תכף ומיד!" האנשים ניסו להסביר שוב אך הרב לא ניאות לחכות אפילו רגע אחד מיותר, והורה מיד למוהל להתחיל לערוך את הברית. וילכו ויעשו... המרא דאתרא פסק - וכך עושים. מיהרו להביא את התינוק והתחילו בברית. תוך כדי הברית הבחינו כי צבע פניו של האב מתאדם יותר ותופס את מקום החיזורון הגדול שהיה בו קודם. מיד אחר כך התחיל להזיז את גופו, וכעבור דקות ספורות פקח את עיניו והחל לדבר ולברר מה מעשיו פה והיכן הוא שוכב... כששמע שעסוקים כעת בברית מילה לבנו, התרומם מן המיטה, נטל את ידיו, ואת ברכות המילה כבר בירך בכוחות עצמו... פלא פלאים! האנשים השתאו מן הנס האדיר, והחלו לרנן כי רבי שלמה קלוגר הצליח להחיות גוסס תוך רגעים ספורים. אמר להם הרב: לא מעשה ניסים היה פה. "אותות ומופתים באדמת בני חם", פעלתי לפי רש"י מפורש בפרשת וירא על המלאך שנשלח לרפא את לוט. לכאורה קשה, למה לא שלח הקב"ה מלאך חדש לתפקיד הזה? הרי הכלל הוא שאין מלאך אחד עושה שתי שליחויות! אלא, לוט לא היה ראוי להצלה מצד עצמו, שהרי "וייסע לוט מקדם" (בראשית יג, יא) - לוט הסיע עצמו מקדמונו של עולם ואמר: "אי אפשי לא באברהם ולא באלוקיו" (ילקוט שמעוני לך לך רמז ע). כל הצלתו של לוט הייתה בזכות אברהם אבינו. ומאחר ומצד עצמו לא היה זכאי להצלה, לא ניתן היה לשלוח מלאך מיוחד שיציל אותו, אלא אגב כך שירד מלאך כדי לרפא את אברהם, אמרו לו: אתה כבר נמצא למטה. יש שם אחד שנקרא לוט - תציל אותו בזכות אברהם. כך אמרתי גם כאן - סיים הרב - ידוע שאלוהי הנביא מלאך הברית מגיע לכל ברית וברית. אמרתי בלבי: יתכן שלאותו אב אין באמת זכות לחיות, אבל אגב כך שאלוהי הנביא יבוא לברית והמלאך רפאל יבוא ביחד איתו לרפא את התינוק, יתכן שהם כבר ירפאו גם את האבא... וכך, אכן, היה.

הרב עובדיה יוסף
 זצוק"ל

נטילת ידיים למי שנגע ברגליו או בתינוק - אדם שנגע ב"מקומות המכוסים" שבגופו, כלומר, מקומות שדרכם להיות מכוסים, כמו הכתף, או רגליו, עליו ליטול ידי, ואינו רשאי לומר דבר שבקדושה, כמו ברכה וכדומה, עד שייטול ידיו.

נחלקו בזה הפוסקים, שהגאון החזון איש היה מחמיר בזה, כפי שהובא בשמו בכמה ספרים (והובאו בפסקי תשובות סימן ד הערה 228). אך בשם הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל מובא (אור לציון ח"ב סימן מד סעיף ו) שיש להקל בזה. וכפי הנראה שכן המנהג בזמנינו. וכיוצא בזה שמענו בשם מרן רבינו זצ"ל.

הלכות - החפץ חיים

כלל ז', סעיף י"ג - לפעמים ניתן לבית דין רשות מפני צורך שעה. כגון שאחד בא לצעוק לפניהם על דבר גניבה שנגנב ממנו, והוא משער בוודאי דברים הניכרים שפלוגי גנב את החפץ, וגם הבית דין רואים את הדברים הניכרים, או שעדים העידו לפניהם על דברים הניכרים, מותר לבית דין להכותו כדי שידה. אבל ליחיד או אפילו לבית דין כל עוד שלא התברר להם הדברים הניכרים, לא ניתן רשות לזה.

